

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiac, a városházzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábon péntek soronként 5 kr-ával számítottatnak.

A mentőegyesület.

Irta: **Koncz Ákos.**

Debreczen, május 27.

Olyanok vagyunk mint az árnyék. Ma még örvendezünk s holnap ugyszólván megfagy a mosoly arcunkon. Egy pillanat s életünknek vége szakad. Egy véletlen lépés, egy szerencsétlenség, egy rovarcsipés s több efféle pár óra alatt megöli az embert. Holnapunk sem biztos, de még következő percünk sem. Ezt bizonyítja a tapasztalás, az ujságok hírvata, mely napról-napra arról számol be, hogy gyarló az ember, élete bizonytalan és a viruló törzsön hirtelen végignyargal az enyészet szelleme.

A mi korunkat előszeretettel nevezzük a humanizmus századának. Egymásután alakulnak a humanus egyletek, gyógyító irt nyújtva az emberiség szerencsétlenségeinek. A jó és nemes szivek még nem pusztultak el a földről. Tud még a szív nemesen érezni. Megérti a könnyeket. Megsiratja a nyomort. A cselekvő szeretet, bármilyen hideg is e kor, még él az emberek lelkében. Csak akarni kell s ez a szeretet lobogó lánggal tör elő a szivekből. Még nem vagyunk olyan roszak, hogy ne értenénk meg a nyomort. A bün

nem fátyolozta el szemeinket anynyira, hogy ne lássuk a szenvedő emberiség sebeit. Van a mi társadalmunknak szive, csak el kell hurját találni, hogy megzendüljön. Hiszen a szerencsétlenség közös velünk. Senkisé tudja, hogy ma vagy holnap nem hal-e meg tüzhálállal, nem gázolja-e el egy rohanó kocsi, vagy nem éri-e egyéb szerencsétlenség, mely uton utfélen leselkedik az emberre. Lehet, hogy magunk is rászorulunk arra a gyors segítségre, melyet ma embertársunknak nyújtunk s ha megmenthetünk egy életet fáradozásunk legszebb jutalma bizonyára az a könnyesepp lesz, mely félragyog a megmentett hálás szemében.

*

Ezek jutottak most eszünkbe, hogy tanui voltunk ama szerencsétlenségnek, melynek egy áldozata már ott fekszik a ravatalon... Egyszerű, szegény ember volt a boldogtalan, ki kenyerét napestig tartó munkával kereste... Családja volt s az most az árvaság keserű kenyerét eszi. Fejük megégett és meghalt iszonyu fájdalom közt, melyeknek láttára elszorul a szív. Tegnap reggel még egészséges, erős férfi volt s pár pillanat múlva a robbanó benzín

megöli... Rongyokban foszlik le róla a hus, szemei kiégnek a rettentő lángtengerben s mint égő fáklya rohan az utcára, míg öszszeesik... S megteszi útját a kórház felé, hol már nincs sebére orvosság, csak a kórházak állandó barátja a halál... A másik még él ugyan, de összeégett arcza vonaglik a fájdalomtól, mert rettenetes elevenen megégni. Szülői ott siratják buba merülve, vigasztalanul a rettentő kinok közt nyöszörgő ártatlan gyermeket, — kérve a halált, hogy ne fossza meg őket reményüktől...

És egy ilyen szerencsétlenség talán holnap ismétlődik. Nem első ez, nem is utolsó és éppen azért talán itt volna az ideje, ha a már egy ízben általunk is említett *mentőegyesület* eszméje testet öltene. Budapesten ez az egylet esküdt ellenségévé vált a halálnak s mindenütt ott terem, hol beköszönt váratlanul a szerencsétlenség. Ez az egylet a legnemesebb munkát végzi. Ört áll az emberiség élete fölött, bekötözi a sebeket, a halál diadalát késlelteti, megtöri és cselekvő szeretetével évenként százaknak menti meg életét, nem kérve sem jutalmat, sem elismerést, beérve az emberi szív hálájával.

Városunkban sok fiatal orvos

TÁRCZA.

Testvéreink a tengeren.

(A debreczeni dalegylet Konstantinápolyban.)

A rendithetetlen hazaszeretet az, a mi a magyar embert leginkább jellemzi, ültessék a magyart az Eldorádó trónjára, andalítsa őt a délitájék gyönyöre és kábita őt a narancsfák vagy mirthus bokrok kábitó illata, ringassa kéjes álomba a tenger játéka, vagy hányja hajóját a legbőszebb vihar, igérjenek kincset, országokat neki, a magyar szív gyémántját, a hazaszeretetet nem lehet onnan kibányászni és nincs óra, nincs perc, hogy ezen drága kő vakító sugarát ne lövelje az Isten kalapjának legékesebb bokréája szép hazája, az imádott Magyarország felé.

Ezen erényt gyakorolták a mi szeretett testvéreink a debreczeni dalosok, a mikor a tengerre szállás után az Isten segítségének kikérésével egyidejűleg hazagondoltak és a tengeri utazás emlékére megírták az alábbi emléksorokat, amelyeket egész terjedelemben itt közlünk, legyen vigasztaló megnyugtatója mindegyik sor az itthonmaradottnak, hogy a férj, az apa, a testvér, a jó barát a legjobb egészségben érte el a török fővárost.

A romániai magyarok közül néhányan a következő emlékmondatokat írták

munkatársunk emlékkönyvébe, a Debreczeni Ellenőr számára:

Bukarest, május 22.

Óhajtom, hogy a Debreczeni Dalegylet eddigi hírnevéhez hiven, ezután is mindenfelé dicsőséget szerezzen a magyar dalművészetnek.

Bartalus János,

ref. pap, a Buk. Magy. Társ. elnöke.

*

Bukarest, május 22.

A fáradtságot siker koronázza és áldás legyen rája.

Páldeák Sámuel,
butoros.

*

Bukarest, május 22.

Fáj, hogy távol vagyok tőled, szép Hazám!

Haraj Fejér Miklós,
mű-asztalos.

*

Bukarest, május 22.

Nagyon örül a bukaresti Magyar Társulat, hogy szerencsés megérkezésével, tisztelheti a Debreczeni Dalegyletet. Magam is szívből kívánok utazásaihoz szerencsét.

Geley József.

*

Bukarest, május 22.

Szép Hazámba mit üzenjek? Mondjátok meg otthon: boldog, aki az édes Haza földjén élhet és meghalhat!

Páldeák Etelka.

*

Bukarest, május 22.

Boldog az a magyar anya, a ki a haza földjén nevelheti föl gyermekét!

Mátéfné.

*

Bukarest, május 22.

Vágyom, vágyom haza, kimondhatatlanul! És hogy meghallottam a debreczeni dalegylet büvös énekét, mintha az otthoni levegő legyintette volna meg arczom: olyan boldog vagyok most. Ne hívjatok ki az utcára: hadd ringatózom az illúzióban, hogy Magyarországon vagyok. Ha kimennék: csakhamar megtudnám, hogy idegenben élek.

Nagy Irén.

*

Örökre visszaemlékezem a debreczeni dalegylet szép énekére.

Papp Sándorné.

*

Ha meghalnék, úgy érzem: ez a szép újra feltámasztana.

Fejér Miklósné.

*

van, kiket személyesen van szerencsém ismerni. Ismerem humanus gondolkodás-módjukat, ismerem nemes szívöket. Ok bizonyára szívesen közreműködnének itt egy mentőegyesület létesítésén. Itt van továbbá városunk ifjúsága, mely a vidéki városok *mintafiatalsága* telve nemes érzéssel, idealizmussal, emberszeretettel. Ok is szívesen segítenék az eszme gyakorlati kivitelében. Csak egy kéz kell, mely megindítsa a mozgalmat és mi hisszük, hogy rövid idő múlva meglesz a *mentőegyesület*.

Az a boldogtalan ember akkor is meghalt volna, ha a *mentőegyesület* sietett volna segítségére. Rettenő halála azonban indítsa bennünket arra, hogy komolyan foglalkozzunk a mentő-egyesület eszméjének kivitelével. Ezzel nemcsak a humanizmust fogjuk szolgálni, hanem esetleg visszaadjuk az embert az életnek, az életet a családnak, a családnak a boldogságot . . .

— **Magyar delegáció.** A magyar delegáció tegnap este öt órákor tartott ülésében Széll Kálmán elnöke alatt a harminczmillió hadügyi póthitel tárgyalását folytatta.

A vitát Apponyi Albert gróf nyitotta meg. Beszédében azt fejtegeti, hogy a póthitelnek ugy mennyiségben, mint bejelentésének idő pontjában s a hitel kérésének módjában a kormány a szükség követelményét nem ismeri, de mindenesetre tetemes mérvben tullepte s ezért a póthitelt megszavazni nem hajlandó.

Hegedűs Sándor, majd Tisza István gr. felszólalása után az elnök a vitát bezárta és Münnich előadó rövid zárószava után a bizottság a póthitelt megszavazta.

— **A bács-almási választás.** Öt órákor fejezték be a szavazást. Latinovics 403 szavazattöbbséggel képviselővé választott. Latinovics 1094, Szederkényi 691 szavazatot kapott.

— **A magyar kvóta-bizottság üzenete.** A kvóta-bizottság elfogadta a Falk által javasolt üzenet szövegét, amely csodálkozik azon, hogy az osztrák kvóta-bizottság meg sem vizsgálta ezen számítási alapot, amelyet a magyar bizottság javasolt, — de ezt egyszerűen, vizsgálat nélkül elfogadhatatlannak jelenti ki. „Némi csodálkozást” keltett a magyar bizottságban az is, hogy a magyar bizottság által ajánlott nem egy, hanem különböző számítási alapot is javasolt, ezek bármelyikét elfogadhatta volna az osztrák bizottság alapul, s ezt még sem tette. — Ilyen körülmények daczára az osztrák kvóta-bizottság meghívását a szóbeli tárgyalásra — mégis elfogadja a magyar bizottság, minthogy az osztrák-bizottság még sem tartja kizártnak azt, hogy egyezkedés létre jöhet. Elfogadja a bizottság a meghívást, daczára annak hogy „nem képes tiszta képet alkotni arra nézve, hogy milyen lehetne az ilyen további tárgyalások kiindulási pontja és milyen alapon folytatnának, mily irányban mozoghatnának e tárgyalások?”

Döntés előtt.*

Debreczen, május 27.

A város világitásának ügye hosszú vajudás, bizottságban és bizottságon kívül folytatott eszmecsere után rövidesen a legilletékesebb forum: a város közgyűlése elé fog kerülni.

Teljesen érthető, hogy akkor, midőn a város érdekeit annyira közelről érintő kérdéssről volt szó, mindazok kik lelkiismeretesen ügyelnek arra, hogy hosszú időre kötött szerződéseknél a köz- és

* Közzöljük ezen cikkelyt, részint irójának társadalmi állásánál fogva, részint mivel a közügyek terén kifejtett munkásságával beigazolta, hogy a város ügyeit szíven viseli.

magánérdekek egyaránt kellő figyelemben részesüljenek, ez ügyben nem akarták a döntést elhamarkodni. Nem jogosult tehát az a szemrehányás, hogy szándékosan halasztatott el ez ügynek a tárgyalása, különös figyelemmel arra, hogy a pályázókat csak május hó 16-áig kötötte ajánlatuk és így az összes ajánlattevők elesvén, ismét az augsburgi légszeszpartársulat szerződés-tervezetének tárgyalásához kell a városnak visszatérni. Látszólag tényleg sok momentum szól a mellett, hogy az augsburgi légszesztársulat hallgatóságos protokollban részesült, mert a pályázati feltételek — mint arra hírlapi cikkekben ismételtén reámutattak — ugy voltak szövegezve, illetve oly kikötéseket tartalmaztak, hogy a villamos világitás olesó előállítására és szolgáltatására, eleve ki volt zárva. Ezen kívül a pályázók nem nyertek eléggé pontos és kimerítő felvilágosítást a megváltandó légszeszgyár és csővezetékhalózat jelenlegi állapotáról és így a legtöbb pályázó abban a hiszemben lehetett, hogy sem a légszesztelep sem a jelenleg használatban lévő csővezeték jövőben használható nem lesz. Hozzájárult még azon hiedelem terjesztése is, hogy a légszesztársulat szerződéses jogai kizárják annak a lehetőségét, hogy 1900. január hó elsejéig Debreczen városa a világitás ügyében bárkivel is tárgyalhasson, mert a szerződés értelmében a légszesztelepet megváltani csakis a város van jogosítva.

Ha a vádakat közelebből szemügyre vesszük a halasztás ellen, az ügy nagy horderejét hozhatják fel, a pályázati feltételek hiányosságát pedig annak kell betudni, hogy a városnak tulajdonképen speciell villamos szakértője nem volt és így akkor, midőn ezek a feltételek megszerkesztettek, teljesen jóhiszeműleg jártak az illetékes körök el. A mi a szerződésben kikötött ama határozományt illeti, mintha csakis a város vehetné át a légszesztelepet, azt komoly megfontolás után mindenki tárgyalannak fogja tekinteni, mert még abban az esetben is, ha tényleg csakis a város volna jogosítva a légszesztelepet megváltani, mi akadályozhatná meg, hogy a város ne ruházhassa bárkire át a vilá-

A dalosok emléksorai.

A tenger, háborgásában imádni, de rettegni, nyugodt állapotában nem félni, de szeretni tanítja meg az Istent az embernek.

Szabó Antal.

*
Principera Mária, május 23.

Hozzátok ide Debreczent, vagy vigyétek ezt a csodaszép tengert Debreczenbe!

Dr. Bruckner Ernőné.

*
Szép a tenger, csak azt sajnálom, hogy virágokat nem látok sehol a kék víz fodros habjain.

Tikos Mariska.

*
Itt a tenger rengő vizén, én csak vissza visszagondolok a debreczeni homok tengerre.

Bartha Mihályné.

*
Ezen a szép tengeren is milyen drága vagy te nékem kedves otthonom:

Horváth Jánosné.

*
A magyar dal hatalma vezet minden nép közt, sőt a háborgó tenger felett is, biztos diadalra.

Márk Endre.

*
A mily biztosan és gyorsan halad a hajó a tenger nyugodt tükrén, ugy halad

a férfi pályáján előre, ha nyugodt lélekkel és gondolkodással van megáldva.

Dr. Nagy Lajos.

*
Olyan végtelen legyen az egész utazó társaság boldogsága, mint a milyen végtelen most szemeink előtt a „Fekete tenger” határa.

Pápai János.

*
Ej, ha ez a sok víz berrá válnék, mit szólna hozzá Torday . . . ?!

Tikos József.

*
Egy kis vihar a nagy tengeren,
Ki nem fog a magyar emberen, —
Magyar szívben, magyar melegség . . .
Bliktrita tengeri betegség! —

Dr. Tüdös János.

*
Bár minden fekete lelkiismeret ilyen fénylő, tiszta és esőndes volna, minden most a Fekete tenger.

Dr. Boldisár Kálmán.

*
Kik őseinket fegyverrel igázták le, mi dallal indulunk meghódítani!

Bélteky Lajos.

*
Mindenféle nációhoz tartozó utazó társaság! Dobjunk az adósságainkat a tengerbe, kérjünk helyettük gyöngyöket és háláljuk meg édes bus dalokkal.

Ujlaki Antal.

Hamarabb lenne a tenger beteg mi tölünk, mint mi a tengertől.

Debreczeni Lajos.

*
A tenger és a nő örök rejtélyek maradnak.

Örvényi Ottó.

*
Köröskörül a messze szemhatáron, ég és föld ölelkeznek össze, minket is a Fekete tenger fodros tükrén ölelkező debreczeniek az összetartás nemes érzete ölel össze.

Dr. Bruckner Ernő.

*
Ami az iránytű a hajósnak a tenger végtelen tükrén, az legyen neked az élet zajgó tengerén a: becsület.

Péter Gábor.

*
Utitársak! Azzal az óhajjal lépek Konstantinápoly partjaira, hogy soha se érjen bennünket fájóbb csalódás, mint az hogy a mindnyájunk által várt tengeri betegséget közülünk senki se kapta meg!

Dr. Magos György.

*
Fekete tengeren
Fehér hajó látszik,
Fodros habok hátán
Vigan vitorlázik.

*
Mint egy magas torony,
Olyan vitorlája.
Tenger tükre pedig
Alföld szép rónája.

gító telepet, mint semmiféle hatásos joggal vagy kikötéssel nem terhelt tulajdonát?

Vak lárma volt tehát mindaz a szófeesérlés, melylyel ez alapon azokat a jóhiszemű polgárokat ijesztgették, kik egy hosszadalmas pert nem akartak a város terhére felidézni. A szerződés intenciója sem lehetett más mint az, hogy a telep megváltásával egyidejűleg visszazáll a városra a szabad rendelkezési jog és ezen szabad rendelkezési jogot a törvényekben előírt korlátok között Debreczen sz. kir. város is 1900. január hó 1-jétől kezdve feltétlenül gyakorolhatja. Ha pedig a későbbi időre nézve már most óhajt bárki ember fiával tárgyalásokat folytatni, vagy szerződéseket kötni, nincs sem a légszesztársulattal kötött szerződésben, sem a törvényekben egyetlen rendelkezés sem, mely ezt megakadályozhatná.

Mint minden nagy horderejű kérdésnél, úgy a világítás kérdésénél is sokféle nézet jutott felszínre és a sok közül három nézet domborodott ki jobban és ezek mellett foglalt a nagy közönség állást. Az első a városi kezelés. Leginkább azok, a kik az augsburgi légszesztársulat által emelt óvástól lettek aggodalmasak és a kik a városi főügyész ismeretlen jogi véleményétől tartanak, óhajtják, hogy Debreczen városa a légszesztelepet megváltsa és az üzemet saját kezelésben tartsa fenn.

Nézzük már most: milyen előnyei és hátrányai lehetnek a városi kezelésnek, különös tekintettel a város és magánosok érdekeire.

A városi kezelésnek kétségtelenül meg van az az előnye, hogy a város egy esetleges jövedelmezőbbé válható vállalkozásról nem mondana le és a mennyiben a vállalat tényleg jövedelmet hajtana, azt a város élvezné. Jelentékeny hátrányai vannak azonban a városi kezelésnek és különösen Debreczen városában azt hisszük olyan akadályok nehezítik meg a városi kezelést, melyeket nem lesz könnyű elhárítani. A város háztartása jelenleg olyan, hogy nagyobb szabásu újabb terheket a városi pénztár egy könnyen nem bírna meg és mindenesetre kölesönt kellene felvenni, ha a tervbe vitt kibővíté-

seknek csak egy részét is keresztül vinni óhajtáná.

Altalános a panasz, hogy a légszeszgyár jelenlegi berendezése és a légszesz jelenlegi szolgáltatása a közönség kívánóságait nem elégíti ki. Kétségtelen azon kívül, hogy az augsburgi légszesztársulat az utolsó időben még a szükségeses investitiókat sem tette meg, mert kárba vesztet áldozat lett volna részéről, bármilyen új investitióval gazdagítani a telepet, mint-hogy a megállapított 125000 frnyi vételár akkor is fizetendő, hogy ha pl. az utolsó 10 évben semmiféle új investitió nem történt. A közvilágítást is okvetlenül ki kell terjeszteni, mert Debreczen városa, mint egyik legnagyobb vidéki városa hazánkban, a közvetlen belterületén kívül fekvő városrészek megvilágításáról is gondoskodni tartozik. A légszesztelep kibővítése, megfelelő új csővezeték létesítése, a tervezett oszlopok és tartók felállítása 250-300,000 frnyi új investitiót igényel. A város közönségének illetve a fogyasztóknak érdekei azt kívánják, hogy ez az investitió azonnal megtörténjen és a világítási miseriák haladéktalanul megszűnjenek. Kérdés azonban, hogy ugyanazok a polgárok, mint a város közönsége, midőn a közgyűlésen a kérdés fölött döntenek, hivatva lesz, nem-e fogja a város érdekében üdvösnek találni inkább tovább küzködni a rossz világítással, mint 300,000 frnyi terhet róni a városra. Valószínű, hogy ezen tetemes összeg kiadása nem fog megtörténni és a jelenlegi világítási miseriák a városi kezelés alatt hatványozott mértékben fognak jelentkezni.

A mi a vállalat jövedelmezőségét illeti, fel kell említenünk, hogy a világítás szolgáltatása mint üzleti vállalkozás agilis üzleti kezelést is igényel. A városi kezeléssel egybekötött hosszas nehézkes eljárás, az ettől elválaszthatatlan bürokratikus felfogás üzleti kérdésekben nem alkalmas arra, hogy az ilyen vállalkozások jövedelmezőségét fokozza. A légszesztelep kibővítéséről tehát, mihelyest városi kezelésről lesz szó, hosszú időre le kell mondani. Még hosszabb időre kell azonban lemondani a villamos világítás behozataláról, mert egyáltalában nem tétélezhető fel, hogy a város, ha a légszesztelepet nem bővíti ki, mert sok pénzbe kerül, villamos telepet létesítsen, mely talán még nagyobb investitiót igényelne. Az pedig, hogy a város magánvállalkozónak adjon concessiót és így egy concurrens vállalkozót szerződtessen saját légszesztelepe jövedelmének csökkentésére, már mégis a józan ész legelemibb szabályaival jönne összeütközésbe.

(Vége. köv.)

Ötven debreczeni a tengeren.

A debreczeniek Konstantinápolyban.

Principessa Mária (Constanza-Várna) május 23.

Ötvenöt debreczeni a tengeren. A tenger kék habjai kíváncsian fölfolakodnak a hajó orráig, hogy lássák őket, mert majdnem olyan csoda ez, mintha ötvenöt czápa jelennék meg a Hortobágy kellős közepén. Mert hiszen mi vagyunk a legszárazföldibb nép talán az egész Európában. — Most itt vagyunk a tenger közepén. Viz mindenütt a merre csak a szem ellát, rengeteg mennyiségű kék víz és nem látszik sehol szikra föld sem. Szeretjük, nagyon szeretjük a drága jó magyar himnust és nincs talán e kerek földnek röghöz tapadtabb népe a magyarnál. Minden magyar között különösen földszerető a debreczeni. Mondhatni egy kis víz-iszonyban szenvedünk. Ha már nem valami nagy bizalommal vágunk a tengeri utazásnak, mennyire elkedvetlenedünk, mikor a Dunához érve azt tapasztaltuk, hogy a levegő ég mindinkább elborul, és az elsötétedő tájat rémes villám-lások világítják meg. Szél is fujdogált,

olyan por nélkül való szél, melynek tompa harsogása a velőkig hat. E közben zengett az ég és sűrű esőcseppek kopácsolták a kocsiszakaszok ablakait. Az express-vonat pedig, hogy egy közkeletű hasonlattal éljek, rohant a sinpáron, mint az elszabadult örut. Mindig távolabb és távolabb vitt a drága hazától és közelebb a tengerhez. Különben nem csoda, hogy elkomolyodott a hangulat. Kietlen ország ez a Románia Bukarest után. Predeáltól Bukarestig csodaszép hegy-völgyes vidékek festői változata kápráztat, azontul kietlen lapály, talán kietlenebb a Hortobágnál is, mert hasonlíthatatlanul nagyobb ennél, és sehol egy fa, egy kutágas. Órákon át nem láttunk embert a roppant síkságon, házat is, illetve vityillót csak minden másfél órában egyet. Dunareánál azonban változik a kép. Méltóságosan félv alakban kanyarodik itt a Duna kétszer olyan szélességben, mint Budapest. A hid olyan építészeti remek, mintha csak tüntetni akarna vele a kis Románia. A híd két oldalán két szuronyos oláh katona kolosszus ércszobra. Kissé fenyegető helyzetben tartja a szuronyt mind a kettő, mintha megakarna félemlíteni. Dunarea nevezetessége a Dunán, a remek hidon, az említett két kolosszus ércszobra kívül a sídfőnél a fenyesekkel koszorúzott hegyecsoportozat.

Az állomáson a legtarkább csoportozat, mindenféle színű keleti öltönyben. Legtöbb az élénk piros és narancsszínű bluz, a melynek feeskenyárnya egészen rásimul a termetre. Sok a bugyogós alak. Némelyik félig európai, félig keleti ruházatban jár. Sajátságosan bő hófehér nadrág és a fölött a legutolsó divat szerint szabott czilinder. A koponyája, az arcberendezése is más. Kiszögellő homlok, lapos, pisze orr, vastag ajak. Minálunk nem mennének el Rómeó-számba. Mozdulatlanul állnak, ieresztett, vagy összefont karral, mintha csak szobrok volnának. Tíz perczig állt itt a vonat. Többen kiugráltunk. Ki szívart, ki vizet, naranesot, vagy citromot akart. A magyar pénzt nem fogadták el. A sok ember között tíz percz alatt nem akadt, aki németül, vagy francziául értett volna. Hanem egy töröknek mégis megmagyaráztam jelekkel, hogy szomjas vagyok. Intett hogy kövessem. Az állomás mellett volt egy ház. Bement az én törököm és egy piszkos bádóg-mérezében kiadta a vizet. Nem akartam inni, de a török olyan sajátosságosan nézett rám, hogy azt hittem, kutya-kötelességem inni. Hát ittam és a török egész nyugodtan adott még egy mérezével. Intettem egy hazámbelinek, hogy igyék ő is és hadd szenvedjen. Ő is ivott. Mikor csöngetett a kalauz, 20 fillérest adtam a töröknek, de nem fogadta el s észrevettem, hogy bosszankodik, mert azt hittem, be akarom esapni.

Dunarea után a távolban a szél szétezbálta a felhőt és egyszerre felragyogott a félhold, félv alakjának körében egy csodás fényvel ragyogó csillaggal. Az ég másik oldalán pedig egyre félelmetesen villámlott. Az utasok kigyűltek a vonat folyosójára és a nyitott ablaknál nézték ezt a képet.

Itt-ott a távolban rakétatűzfény lobogott föl, jelül annak, hogy a koronázási évforduló alkalmával Románia minden sarkában örömtűzek gyulnak ki. Visszacmlékezve a vasárnapi bukaresti ünnepélyre, amikor a királyáért rajongó debreczeni magyar előtt feltűnt, hogy a bukaresti nép mily büvösen üdvözlő uralkodóját, nem-e úgy tűnik föl, mintha ez az ünneplés csak mesterséges volna.

Dal hangzott föl egy-egy vonal szakaszban. Olyan különös hangulat lepett, mikor itt Románia sarkában, Európa egyik végpontján fülembé esengett a jóízű debreczeni nóta, a melyiket Benedek Jancsi olyan jó debreczeni zamattal tud énekelni:

Én nekem legalább
Ha a vizet nézem,
Csak te jutsz eszembe
Édes szülőföldem.

S a messze távolban
Csak rád gondolok,
Szeretetem tied,
Szívem feléd dobog.

Péter Gábor.

Óh, milyen messze van a tengerpart tőlem,
S mennyivel messzebb te édes feleségem!
De azért a gondom, csak te nálad pihen
Ha szemem elmereng a Fekete tengeren.

Zong János.

Kis szomorú gyermekem, édes kis
leányom, te rád gondolok.

Varga Imre.

Hajónk fedélzetem átfuvalló langyos
szellők mindenike szívem egész melegét
viszi debreczeni otthonomba. Emlékezz
rá, amint hogy én arcodat látom mindenfelé merre nézek.

Bódogh Gyula.

Hazám, feleségem távol vagytok tőlem,
de szívem és lelkem hozzátok lehellem.

Tóth Sándor.

Tur a disznó,
Tur az árok szélén,
Tartottam én szeretőt, de régen,
Ha tartottam, megszenvedtem érte,
Kutya világ, ne hányd a szememre.

Sötétség este, keleti időszámítás szerint 9 óra 20 p. (debreczeni időszámítás szerint 8 óra 20 perc) volt, mikor a medrekén haladó vonat alatt feltűnt a mélyen fekvő tengerparti város: Constanza a kivilágított, transparentes házsoraival. Ezek is a koronázási évfordulót ünneplik. De milyen hüvös hangulattal. Milyen nagyon némán. Csak a hajó sipja hangzik. Nincs itt egyéb hang. Nem is tudja ugy szeretni királyát egy nép sem, mint a magyar, valaminthogy a szeretetét sem tudja oly megragadó módon kifejezni.

A vasuti állomásnál háromszéki székel emberek szőlítottak meg bennünket. Eltörődött munkás nép. Öt férfi és három asszony.

— Ugyan, hová erre?

— Konstantinápolyba.

— Honnan?

— Debreczenből.

— Szép séta. És a tengeren mennek?

Vigyázzanak, mert gyásztenger ez. Márcziusban is odaveszett két hajó a sok néppel.

A háromszékiek azt beszélték, hogy ők munka miatt járják a világot. Sohajtoztak és mikor elindult a vonat, hogy a hajó-állomáshoz szállítson és még sokáig hallottuk a kiáltásukat.

— Vivát! Eljen a magyar.

Kilencz óra 20 perczkor megérkeztünk a hajó állomáshoz. Azonnal fölvonultunk kettesével a Principesa Mária roppant nagy és igen kiváló komforttal berendezett hajóra. Mindenki a kezében vitte málháját. Legelőször lementünk a hajó pinczéjébe: a fülkébe. Lent és fent drága faragványnyal diszítve a hajó fala. A fülkékben emelvényes ágyak. — Egy-egy fülkében négy ágy. Mig az egyik vetkezik, a másik a folyosón vár.

De mi nem vetkeztünk le, hanem összetalálkoztunk a pazar szép étteremben, ahol thea mellett sonkátunk. Majd narancsot ettünk rá és még limonádét ittunk. A drága oláh szivar nem izlett. Majd egy nehányan a társalgóban zongorajátékot hallgattunk. Egy francia hölgy játszott. En rászóltam:

— Mademoiselle Kőrösi leány . . .

A francia hölgy kacagott és ugyan csak villogtatta apró fehér fogait és gyönyörű változatokkal eljátszotta a Kőrösi leányt, miközben fenyegetett s azt mondta, ő tudja, hogy egy szép leányra gondolok.

— Ah, ah, mademoiselle.

Próbáltunk neki kurizálni, de mert ez felette nehezen ment és cigarettát is kért tőlünk, hozzá még azt mondta, hogy ő csak speciálist szív, a társaságban levő magyar hölgyekre való tekintettel is, lovagiasan visszavonultunk illetve fölmentünk a fődélzetre. Közben kitisztult és a csillagsátoros ég alatt bámultuk a tenger végtelennek látszó vizét.

Majd az alsó fődélzeten nézdegéltük, hogy indítják el a hajót. Egy óraker fekdűtünk és négy óraker ismét a fődélzeten voltunk, hogy gyönyörködünk a napfölkeltének tündéri látványosságában. — Először az uszó fellegek szélét megaranyozta. Aztán a nap-korongból, mint a hold sarlója, csak annyi volt látható, majd egyszerre kibukott a nap a köd szarából és fénye egyszerre végig csurgott a tenger rengő kék vizén. És fölbukkant köröskörül másfél méteres halak sokasága. Mintha csak azért jelentkeztek volna a tenger felületén, hogy megfürödjének az aranyos napsugárban. Ilyen fölséges lehetett az istenek hajnala, a miről a költők énekelnek. A napsugarak fehér csillogással törtek meg a zúgó habokon, a melyek zajongva nyaldosták körül az óriási hajó

falait. Üde volt a levegő, tele éltető erővel. A leglomhább vér is kellemesen zibonghatott a hüvös tengeri uton, A délelőtti órákban csoportokra oszlik a társaság és összevegyül a hajó igen tarka népével, mely között Európa és Ázsia igen sok országának népe képviselve van.

Torday Gábor elégedetten dörzsöli kezét és azt mondja Márk Endrének, a ki tegnap Tengerre magyar! fölszólítással lelkesített a tengeri utra:

— No, Endre, a debreczeniek kifogtak a Fekete tengeren. A zajló tenger lecsillapult, hogy megpillantott bennünket.

A hajó minden része magyar daltól vizshangzik ez órában (délelőtti tíz óra). A francziák, angolok tapsolnak. A török és arab utasok némán integetnek turbános fejökkel.

Némelyek tarisznyáznak. Horváth Jánosné és Barta Mihályné kifogyhatatlan kedvességgel kínálgatnak

— Egyék már ebből a szalonnából. Igyék a szilvóriumból. Házi főzés.

A Fekete tengeren Debreczeni szalonát enni, hallod ezt öreg Bánki szel-leme! Te rád gondolunk most, te áldott jó magyar, ki mig távol az édes hazától, eszszük a szalonnát, alszol az otthoni földben örökös csendességben. Mit nekünk most az élet minden küzdelme. Csalódás, gyötrődés, hütlenség, feledve, megbocsátva minden. A világ szép és dalolva, boldogan haladunk tovább a sivatag vizen . . .

Ujlaki Antal.

A debreczeni dalosegylet a török fővárosban.

— Saját tudósítónktól. —

Konstantinápoly, május 23.

Ma délután félhárom óraker érkezünk ide. A Principesa Mária Constanzai oláh hajóval, mely az ut vége felé támadt roppant ellenszél miatt alapos késéssel érkezett meg. A Bosporusig pompás időnk volt. A hajó megállván, a magyar és olasz kolónia küldöttjei a hajó fedélzetére jöttek és üdvözölték a debreczenieket.

Révay dr. az itteni magyar egylet elnöke azt mondta, hogy e látogatás alkalmával ismét kitűnik a török-magyar testvéries érzület. Érezni fogjuk, hogy e kapocs létezik a Bosporus partján, hol II. Abdul Hamid szultán uralkodása alatt az itt lakó magyarok boldogan és megelégedetten élnek. Gyönyörű gondolat volt a debreczeni dalárdától, ha a hangverseny jövedelmét a legutolsó háboruban megsebesült török katonák segélyezésére kívánja fordítani. Az olasz kolónia nevében Lombardo elnök mondott üdvözlő beszédet.

Márk Endre a debreczeni dalegylet elnöke sajnálatát fejezte ki, hogy a törökök szép nyelvén nem fejezheti ki a debreczeni dalárda örömet a szives rokonszenven ezen szép megnyilatkozása fölött. De reményét fejezte ki, hogy a dal nyelvén megértetjük magunkat a nemes törökkel, a magyar igaz barátjával. Megköszönve a figyelmet, nem tudja mással viszonzni, mint a dallal, mely egyrészt lelkesít, másrészt a jótékony ezélt szolgálja.

Kölesönös bemutatkozás következett. A konstantinápolyi magyarok között érdekes alak Hamvai Kovács Imre 48-as őrnagy, Székács a Szegedről elszármazott zeneszerző és zongora-virtuoz, Engel Gyula aradi származású nagykereskedő, a törökök legbenfentesebb magyarja. Ezután a vendégek a magyarokkal, olaszokkal és a török hivatalnokokkal ötvennyolcz kocsin a Perában levő Royal szállóba hajtottak, hol gazdag uzsonna után gyalog a szent Benedek templomban levő Rakóczy Ferencz, Zrinyi Ilona és Beresenyi Miklós sírkövéhez járultunk, ahol Torday Gábor debreczeni ügyvéd gyönyörű gyászadalát énekelte a dalárda, majd a Szózatot. A francia benedekrendi szerzetesek igen figyelmesek

voltak. A három sírkő a főoltár mellett van elhelyezve, mind a három sírkő terjedelmes latin felirása tisztán olvasható. A három sírkő története ismeretes Thaly Kálmán újabb leírásából.

A debreczeniek részéről ezután Márk Endre, Ujlaki Antal, Tüdös János dr., Bruckner Ernő dr., Torday Gábor, (a legöregebb, illetve legrégebb magyar dalárdista), Krasznay és Tikos István, Széchenyi gr. altábornagy tüzoltó parancsnoknál tisztelegtek, ki rendkívül szívélyesen fogadta a vendégeket, bemutatta őket a családjának és frissítőket adatott fel. — Azt mondta negyven év előtt megfordult Debreczenben. A gróf gyerekek szorgalmasan tanulnak magyarul és nagy hivei Pósa bácsinak.

Este a Royalban banket, két fogással. Tiszt nem volt, a bort nem itták, mert nem izlett. Holnap kirándulás. Pénteken uzsonna a szultán palotájában. Ugyanezen napon és szombat este hangverseny. — A debreczeni dalárda igen eredeti ajándékokat hozott a török kiállítás palotájának. Remekbe varrt szürke kulacsot stb. Ibrahim pasa meglátogatta Márk Endre elnököt és igen szép szavakban megköszönte.

Ujlaki Antal.

Legujabb.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata. —

Gárdos felmentve.

Budapest, május 27. Gárdos Lajos mérnököt, ki hitvesgyilkossággal volt vádolva s akit a törvénytörés halálra ítelt, a tábla pedig felmentett, a kuria ma végérvényesen felmentette s azonnal szabadságra helyezni rendelte.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzártá mindennap d. u. 2 óraker csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igdtató, kiadó-hivatal s az irattárfelvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Bönözy-egyesület „Étthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvénytörésnél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 óraker, ünnepnapokon d. e. 11 óraker.

— Lipót főherczeg halála. Legfelsőbb rendeletre néhai Lipót főherczeg 6 es. és kir. fenségeért az udvari gyász 1898. évi május hó 28 ától szombattól kezdve tizenhat napon át következő változással viselendő:

Az első nyolcz napon át, vagyis május hó 28-ától kezdve június hó 4-éig bezárólag, a felséges és fenséges asszonyok, valamint a hölgyek fekete selyemben, fekete fejdisszel, fekete ékszerrel, fekete keztyűben és fekete legyezővel, az utolsó nyolcz napon át pedig vagyis június hó 5-étől 12-éig bezárólag fekete selyemben, fehér csipkés fejdisszel és diszíténnyel, valódi ékszerrel vagy szürke, esetleg fehér ruhában, fekete csipkével és fekete ékszerrel vagy gyöngy-gyel jelennek meg.

— **Kinevezés.** A mai közgyűlés be-
rekesztése előtt *Degenfeld József* gróf
főispán *Vecsey Imre* tanácsnokot tb. fő-
jegyzővé nevezte ki. A bizottsági tagok
éljenzéssel vettek tudomást ezen kineve-
zésről és nyomban gratuláltak az új fő-
jegyzőnek. A sok jó kívánsághoz mi is
csatlakozunk szívünk igaz érzésével és
örömeivel.

— **Városi közgyűlés.** Debreczen sz.
kir. város törvényhatósági bizottsága ma
délelőtt 9 órakor folytatolagos közgyűlést
tartott *Degenfeld József* gróf, főispán el-
nöklésével. A bizottsági tagok csekély
számban jelentek meg. A tárgysorozatban
említett városi birtokváltózási illeték sze-
dése tárgyában alkotott szabályrendelet
módosítása javaslatát elfogadta a köz-
gyűlés, valamint a városi szépítési és ki-
sajátítási alap fejlesztését célzó szabály-
rendelet módosítása iránt alkotott sza-
bályrendelet tervezetét. — A tárgysorozat
főbbi pontjaival hamarosan végzett a köz-
gyűlés s 11 órakor a közgyűlés tárgy-
sorozata ki lévén merítve, elnöklő főispán
a közgyűlést berekesztette, a ma bevé-
gzett közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesí-
tését ma délután 5 órára tűzvé ki.

— **A szerb dalosok érkezése.** Mint la-
puk tegnapi számában említettük a szerb
dalosok *Sztankovics* egylete június
6-ikán érkezik városunkba. *Simonffy Imre*
kir. tanácsos, polgármester ma meleghangu
levelet intézett a szerb dalosegylet elnök-
ségéhez, melyben biztosítja őket Debre-
czen magyaros vendégszeretetéről.

— **Erettségi biztosok.** A f. évi rendes
erettségi vizsgálatokhoz a vallás- és köz-
oktatásügyi miniszter kiküldte már a kor-
mányképviselőket, kiknek névsorát tegnap
közölte a hivatalos lap. Debreczeni tan-
főiskolák közül kiküldettek *Géresi Kálmán*
főigazgató a m.-szigeti főgimnáziumhoz,
Csiky Lajos akadémiai tanár a maros-
vásárhelyi és nagyenyedi főgimnáziumok-
hoz, a szászvárosi főgimnáziumhoz *Óregh*
János. A helybeli ev. ref. főgimnáziumba
dr. *Ballay Géza* jön, ki a múlt évben is
itt volt már.

— **Hullámsirban.** Néhány hóval ezelőtt
boldogan állt az oltár előtt, szeretettel,
édes érzéssel borulva ahhoz, kiből élte
boldogságát vélte feltalálni. Utjok virág-
gal volt hintve s a szép menyasszony
szíve olyan volt mint egy menyország. S
ma már pokollá változott az éden. Öröm
helyett fájdalom, mosoly helyett könny az
arczon s esalódás ül a homlokokon. A sze-
relem mámore elszállt. A szegény asszony
kétségbeesett. Nem tudott megvigasztal-
lódni. Minek éljen ű az ura nélkül, aki
elhagyta őt, kinek szerelmet, hűséget
esküdött. Tegnapelőtt este aztán felöl-
tözött szépen, mint boldogságos napjaink-
ban. Csöndesen elhagyta házat s a ker-
tek alatt elment a Szőke Tiszához. Még
egyszer végig futott multján s lelke elé
állította jövőjét. Az édes bus emlékek
nem tudták enyhíteni a jövő félelmét.
Egy ugrás s a Tisza fodrai betemették a
szép asszonyt, ki nem így álmodta az
életet. Tegnap fogták ki a boldogtalant a
tiszapolgári fűzesben.

— **Két kereszt.** Két kereszt érkezett
ma a főispáni hivatalhoz. Mindkettőt a
belügyminiszterium küldötte. Egyik a kor-
onás arany érdemkereszt *Veressné Szath-*
máry Teréz urnő, a debreczeni nőegylet
elnökének tulajdona; a másik a koronás
ezüst érdemkereszt *Tóth János* h. szo-
boslói közgyámé, kiket nemrég tüntetett
ki ű felsége.

— **A tegnapi benzinrobbanás.** *Parti Ferencz*
üzletének pinczehelyiségében előfordult ben-
zinrobbanás egyik áldozata, *Muni József*,
mint azt már tegnap is jeleztük, kiszén-
vedett, a másikat, *Böszörményi Sándort*
a kórházban ápolják. A szerencsétlen-
ségért ki vonható felelősségre, azt még
ezideig megállapítani nem lehetett; az
ügyészség, melyhez az iratokat még a
tegnapi nap folyamán áttette a rendőrség,
a vizsgálatot folytatja. Az eddigi nyomozat-
ból ugyan az tűnik ki, hogy a szeren-
csétlenséget az elpusztult *Muni* idézte
elő, ki a sulyos üveget a szalmatartóból
kivette. Ha nem veszi ki s úgy tölt át az
másik üvegbe, aligha török el az üveg.
Azt is vizsgálat fogja kideríteni, hogy a
lámpa üvege el volt-e törve, mert ha igen,
az esetben a kifejlődő gázok felrobbaná-
sát ez okozta. A rendőrség tudomására
különb ma az az újabb körülmény is
egy eselédleány vallomása alapján,
hogy mikor *Muni* a pinczébe ment, szá-
jában volt az égő pipa s így akart a ben-
zinből is tölteni. A tűzrendőri vizsgálatot
ma tartotta meg *Tóth Sándor* r. fogal-
mazó. A robbanás óriási erővel történt.
A harmadik pinczehelyiség ajtaját is ki-
dobta s ugyancsak kizúzta annak a helyi-
ségnek ablakait. A bejárat felett a vastag
falat ketté repesztette. A pinczében nem
sok kár esett, mert leginkább ásványvizek
voltak felhalmozva, különben is az áruk
biztosítva voltak.

— **Szabadságolás.** A mai közgyűlés
egészségük helyreállítására *K. Tóth* Mi-
hály rendőrkapitánynak két heti, *Frics*
József, *Bartha László* és *Szűcs Lajos*nak
három havi, *Tüdős József* számvevőnek 2
havi szabadságidőt engedélyezett.

— **Debreczen a vegyészkongresszuson.**
A gyakorlati vegyészeti III. ik nemzetközi
kongresszusa folyó év augusztus hó első
napjaiban fog Bécsben megtörténi. A
magyarországi rendező bizottság felkéré-
sére dr. *Vedrői Viktor* tanár a helybeli
m. kir. vegyiskolai állomás vezetője is
tart ez alkalommal előadást a liszt finom-
ságának meghatározásáról.

— **A zenede hangversenye.** A debre-
czeni zenede növendékei előmenetelének
bemutatása végett folyó 1898. évi június
hó 1-én szerdán a zenede helyiségében
hangversenyt rendez. A hangverseny mű-
sora a következő:

1. Mozart m. A. Ábránd. Zongorán elő-
adja: Rosenberg Ilona.
2. Kiss József. Ágota kisasszony. Köl-
temény. Szavalja: Váradi Ilma.
3. Tarnay A. 12. mű. Meg szeretnék
halni. Milióra. Énekli: Herman Irén, zongor-
rán kíséri: Jóna Kálmán.
4. Chopin Fr. 29. Impromptu. As dur.
Zongorán előadja: Váradi Ilona.
5. Rode P. Első hegedüverseny. Maes-
toso. Hegedün előadja: Schwarz József, zongor-
rán kíséri: Térei Emma.
6. Mieniamski J. 3. mű. Hangverseny-
keringő. Des dur. Zongorán előadja: Harsányi
Emma.
7. Rubinstein A. 48. mű. 2. sz. Dalolt a
madár. Mendelssohn F. Madarak bucsuja.
Ének kettős. Előadják: Popovics Helén és
Kubay Margit, zongorán kíséri: Jóna K.
8. Chopin Fr. 73. mű. Rondo. Két zongor-
rán előadják: Térei Emma és Fleischman
Margit.
9. Böhm K. Ritornell. Hegedün egy
szólamban előadják: Darvas György, Fábian

Margit, *Z. Kis Jenő*, *Lnkács Elek*, *Nagy*
Janka, *Pap Mariska*, *Raics Pál*, *Rickl Antal*,
Schwarz József, *Szilágyi Imre*, *Vadon Béla*
és *Veszprémy Andor*. Zongorán kíséri:
Biedermann Frida.

A műsor egyes számainak előadása
alatt az ajtók zárva tartatnak. Az 5. szám
után 10 percnyi szünet. Kezdeté este nyolcz
órákor pontban.

— **Cinemotograph Debreczenben.** Pün-
kösd első és második napján Debreczenben
is látható lesz a cinemotograph, az élet-
nagyságu élőfényképek. A nagyerdői
Dobos-pavillonban van felállítva a cine-
motograph. Mindkét nap délután és este
lesz előadás. A délutáni előadás fél 5, az
esti fél 8 órakor kezdődik. Jegyeket előre
lehet a főtőzsdében váltani. Az eleven,
mozgó fényképek megtekintésére felhívjuk
a közönség figyelmét.

— **Kereskedelmi Akadémiánk** évről-
vizsgáját az ifjusági „*Tornakör*“ díjver-
senyével, melyeknek első szakasza mult
szombaton a *Mike-Péresre* vezető ország-
uton folyt le, holnap szombaton d. u. 3
órákor a tanintézet udvarán tartja meg, s
arra az érdeklődő nagy közönséget is szí-
vésen látja. E második nap programjában
athléta-, rend- és szabad gyakorlatokat
meg szesztornázást végeznek a növendékek.

— **Összevert asszony.** *Nagy Sándor*
homokkerti napszámos, a vele vadházas-
ságban élő *Szatmári Eszter* t a maggal
annyira összeverte, hogy eszméletlenül,
sulyos sebekből borítva szállították a kór-
házba. *Nagy Sándort* a rendőrség letartóz-
tatta s átkísérteti az ügyészséghez.

— **Panasz a bérkocsi állomások ellen.**
Panaszos levelet kaptunk ma, melyben a
bérkocsi állomásokra panaszokdznak többen
azon háztulajdonosok és lakók közül, ki-
ket végzetük arra kötelez, hogy az ezen
állomásokról szerte illanó rossz büzt sza-
golgják. Mivel megvagyunk győződve, hogy
ezen lapunkban közlésre felkért panasz
rovásolva lesz, a hozzánk beküldött levelet
nem közöljük szóról-szóra, csakis így
ajánljuk a rendőrség figyelmébe a bérkocsi
állomásokat.

— **Debreczeni gazdászok Szegeden.** A
„*Szegedi Napló*“ban olvassuk a követke-
zőket: A debreczeni híres gazdasági tan-
intézetnek, mely akadémiai rangban van,
szegedi szülött az igazgató, *Szűcs Mihály*.
Talán innét is van, hogy a debreczeni
gazdászok oly nagy rokonszenzettel visel-
tetnek Szeged város iránt, mert azt nem
akarjuk mondani, hogy a szegedi leányok
iránt. A derék gazdaszfiuk be is bizonyít-
ják ezt. Tudatták ugyanis a városi tan-
ácsos, hogy június hónap kilencedikén
átrándulnak ide. Négy tanár és 26 nyalka
gazdász gyerek rándul át Szeged város
nevezetességeit, különösen mezőgazdaságát
megtekinteni.

— **Diákvendégek Debreczenben.** Egy
hónap mulva tanárokat fog Debreczen
városa ünnepi vendégekül látni, ma és
holnap pedig tanulók vonulnak keresztül
a városba, akiket a felvidék iskolái kül-
denek Szatmárra, a kerületi tornaverse-
nyen mérkőzni az alföldiekkel. — A ver-
senyre rándulók közül sokan felhasználják
az alkalmat, kiszállnak Debreczenben, hogy
megismerkedjenek a legmagyarabb város-
sal. Így tesz a körmezbányai főreáliskola
ifjusága is, mely ma délutáni 1/4-től hol-
nap 4 óráig marad városunkban és a
melynek ez időre a helybeli állami főreál-
iskola szolgál szállással és szives kalau-
zolással.

— **Gyógyszerész kamarák.** Az or-
szágos gyógyszerész-egylet XII. járása,
(Hajdu és Biharmegye) melynek Debre-
czen a székhelye, tegnap dr. *Rotschnek*

V. Emil igazgató elnöklése mellett közgyűlést tartott. Beható vita tárgyává tették a megjelentek a gyógyszerészi kamarák szervezésére vonatkozólag a központ által leküldött tervezetet s azt több rendbeli liberális szellemű módosítással elfogadták.

— **Uj vasut Debreczenből.** Réthy Ferencz és Pollák Ármin viczinális vasutat terveznek Debreczentől a Nyírségen keresztül Nyir-Báthorig. A kereskedelemügyi miniszter június 15. és következő napjaira már ki is tűzte a közigazgatási bejárást Képesy Árpád miniszteri titkár vezetése mellett. Debreczen és Sámsonra nézve január 15-én Debreczenben, Nyir-Adony, Tamási pusztá, Mihálydi, Gelse, Szalmadra nézve 16-án Adonyban, Bogáthra és Báthorra nézve 17-én Ny.-Báthorban lesz a bejárás.

— **Lövés a kaszárnyában.** Tegnap este 9 óra tájban sietve hívtak orvost a péterfiaii laktanyába. A kaszárnya egyik félreeső helyén lövés dördült el és ott találtak Nagy Miklós közvitét, aki szolgálati fegyverével meglötte magát. A boldogtalan honvédnek jobb oldalán a bordák közt hatolt be a golyó s a hátán jött ki. Élve szállították ki a honvéd-kórházba.

— **Fenyegető szociálista.** A szabócs-megyei mezőgazdasági munkások az aratási munkálatok elvégzésére elégtelenek lévén, évről-évre a felvidékről jönnek egész népvándorlásszerűen az ottani szegény, de szorgalmas és munkás tótok és rutének az aratásra. Most, hogy a Várkonyi-féle szociális mozgolódások még nem csillapodtak le teljesen, egyes községekben a helybeli mezői munkások azon igyekeznek, hogy a felvidéki aratók bejvetelét megakadályozzák. Legutóbb Apagy községbe érkezett két szmrekovai lakos, aratási munkát óhajtván a felvidékieknek vállalni. Ifj. Fignár János apagy szociálista azonban megérkezésükről értesülvén, reájuk támadt s egyenesen agyonütéssel fenyegette őket, ha munkát vállalni merészkednek. A fenyegető szociálistát az apagy csendőrök letartóztatták és átszolgáltatták a nyiregyházi ügyészségnek.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik egyetlen szeretett gyermekem végtisztességtételén megjelentek s így velem a szívtépő bánatot megosztották, fogadják a legbensőbb köszönetemet. Özv. Szabó Ferenczné.

— **Kegyelemkére szociálisták.** A szabócs-megyei mozgolódásokból kifolyólag tudvalevőleg a szociálisták közül többeket elítéltek a közigazgatási hatóságok is. Most az elítéltek közül Nagy István pátróhai volt szociálista elnök és Nagy Péter pénztárnok a kismárdai járás főszolgabírója után felségfolyamodványt adtak be, amelyben elkövetett botlásaikat bánva erősen fogadkoznak, hogy miután a szociális tanok helytelenségéről és veszedelmes voltáról meggyőződtek, annak ellenlábasává lettek, illő hódolattal kéri ő felségétől a reájuk kiszabott büntetés elengedését. A járási löszolgabíró a felségfolyamodványokat a vármegye alispánjához terjesztette be, honnan az tovább megy a maga útján a belügyminiszterhez. A kérvény sorsa elé mindenesetre élénk kíváncsisággal tekinthetünk.

Gyászrovat.

† **Halálozás.** Mély gyászba borította a halál a mi áldott szívű ősz püspökünket, hegymegi Kiss Áront és családját. Meghalt jó testvére Szatmáron. Az elhunyt

Kiss Gedeon Szatmár városának főkapitánya volt. Ő felsége a múlt évben tüntette ki 50 éves szolgálati jubileuma alkalmából a Ferencz József-rend lovagkeresztjével. Az elhunyt végigküzdötte a szabadságharcot. Petőfinek a legjobb barátai közé tartozott. Mikor Petőfi Zoltán gr. Teleky Sándornál mézesheteit töltötte, ugyanakkor Kiss Gedeon is vendége volt a grófnak. Nyájas modoráért, előzékenységeért, nagyon szerették. — Mindenki Gida bácsinak hívta. Temetése nagy pompával megy végbe. Katonazene vesz részt a szertartásán, a polgármester a városháza erkélyéről gyászbeszédet tart, a sirnál is elbucsnztatják. Végh Gyula tb. főkapitány az elhunytban apóását gyászolja. Végh Gyula épen tegnap, a halálozás napján akarta megülni házasságának 25 éves évfordulóját. A szomorú gyászestéről a következő gyászjelentést vettük:

Hegymegi Kiss Berta és férje Rápolti Nagy Endre, Ilona leányával, továbbá Hegymegi Kiss Ilona és férje Végh Gyula s egyetlen testvére Hegymegi Kiss Aron és számos rokonság nevében, fájdalomtól megtört szívvel tudatják felejthetetlen édes jó atyjuk, a legjobb nagyatyja, szeretett apósuknak, a jó testvérnek: Hegymegi Kiss Gedeon, Szatmárnémeti szab. kir. város rendőrfőkapitányának, a Ferencz József-rend lovagkeresztésének, az ev. ref. egyház presbiterének, Szatmár vármegye főjegyzőjének, stb. 1898. évi május 26-án reggeli 4 órakor, 8 napi kínos szenvedés után, életének 75-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult földi részei 1898. május 28-án d. u. 4 órakor fognak a Majláth utca 4. számú házából az ev. ref. szertartás szerint a vasut melletti sirkertben örök nyugalomra tételni. Áldás és béke lengjen áldott porai felett! Szatmár, 1898. május 26.

+ **Gyászjelentés.** Özvegy polgár Török Andrásné szül. Lovas Sára f. hó 26-án élete 87. évében meghalt, temetése 28-án lesz d. u. 3 órakor a Perczes-utca 657. sz. háztól.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A háboru.

— A legujabb hírek. —

Mira ezredes öngyilkos.

Madrid, május 26.

A filippi szigetekre rendelt csapatok paranesnoka, Mira ezredes, Kadixban föbbe lötte magát.

Ujabb hadihajók.

Berlin, május 26.

Az észak német Lloyd a Havel gőzöst Spanyolországnak adta el. Az átadás Genuában fog történni.

Expedíció a Filippi-szigetekre.

San-Franciskó, május 26.

A Filippi szigetekre szánt expedíció tegnap délután öt órakor elindult.

A döntő ütközet előtt.

New-York, május 26.

Cap-Haitienben az a hír járja, hogy Cervera tengernagy Cienfuegosban van. A hír azonban még megerősítésre vár.

Madrid, május 26.

Havannai távirat jelenti: Amerikai hajók gyülekeznek Guantanamo, Santiago de Kuba és más körültekő szigetek előtt. Ez arra látszik mutatni, hogy az amerikai hajóraj Cervera tengernagyot meg szándékozik támadni. Az itteni hatóság aggodalma növekszik. A lakosság igen ingerült és kész a legvégső ellenállásra.

Szerencsétlenség a versenypályán.

Nagybecskerek, május 26. A kerékpár egyet versenypályáján Rateics Vladimir és Drajopler Dusan közös hadseregbeli hadnagyok tranirozás közben a gumi elrepedése következtében lebuktak a tan-demről. Drajopler összezsuzta az arcát és agyarázkódást szenvedett, úgy hogy eszméletlenül vitték haza.

Vihar.

Nagybecskerek, május 26. Városunkban és környéken erős zápor, Módozon óriási jégeső volt, mely a gyümölcsben sok kárt okozott.

Miskolcz, május 26. Ónodon, Sajóladon, Nyéken a zivatar és a jégeső úgy a vetésekben, mint a szőlőkben nagy károkat okozott.

Halál egy művészeti iskolában.

Budapest, május 26. Az iparművészeti iskolában ma reggel az előadás megkezdése előtt tragikus eset történt. Az iskola szolgálja, Papp Henrik tanár még üres műtermének a tájában hallva találta Szabó Ferenczet, az iskola egyik legtehetségesebb látogatóját. A tetem még nem hült ki és kezében göresösen szorította a tanterem kulcsát. Az előhívott orvosok szívzélhüvést konstatáltak. Szabó, a ki mint szobrász és fametsző Mátyás és Morelli tanároknak szorgalmasabb és legtehetségesebb növendéke, mint mindig úgy ma is elsőnek érkezett az iskolába s mivel a tanterem zárva volt, a szolgál fogasáról levette a kulcsot s mialatt visszavért a tanteremhez utólerzte a halál. A tehetséges fiatal művész teljesen árva volt s csak nehéz anyagi küzdelmek árán volt képes az intézetet látogatni.

Merénylet egy államtitkár ellen.

Budapest, május 26. Gränzenstein Béla pénzügyi államtitkár dolgozószobájába d. e. berontott Zahoray, a szerencsés cukorgyár fegyelmi uton elesapott pénzügyi ellenőre visszahelyezését követelve. Az állam titkár jogosan megtagadta kérelmét, mire Zahoray rávetette magát, fojtogatta és arcba vágta. Gränzenstein visszanyervén lélekjelenlétét, a merénylet az ajtóhoz vágta. A lármára előresietett tisztviselők Zahorayt letartóztatták.

A kvóta tárgyalása.

Budapest, május 26. A magyar kvóta bizottság az osztrákokhoz intézett üzenetében beleegyezik a szóbeli tárgyalásba. Csodálkozását fejezi ki a felett, hogy az osztrákok visszautasították a számítási alapot, nem tudván elképzelni, ezek után mit eredményezhet a szóbeli tárgyalás.

A kereskedő-társulat köréből.

Debreczen, május 24.

A debreczeni-kereskedő társulat választmányára tegnap Zádor Lajos elnöklése mellett népes gyűlés tartott, amelyen számos társulati és iskolai ügyet intéztek el, köztök többet, olyant, amely méltán igényt tarthat arra, hogy a nagy közönség is tudomást szerezzen felőlök. Az a humánus szép eszme, hogy a társulat elszegényedett gyámol nélkül

maradt kereskedők számára menházat és segélypénztárt alapítson: nem maradt pusztába kiáltó szó. A társadalom, amelynek alkotó ereje van hivatva megvalósítani ezt az eszmét, megérti és átérzi egy ilyen intézménynek létjogosultságát és jótévő hatását. Ime alighogy megvetette huszezer koronával alapját a menháznak és segélypénztárnak a társulati közgyűlés, — dr. Király Ferencz orsz. gyűlési képviselő, társulati titkár nyomban 2400 koronás alapítványt nyújtott nevelni az első tőkét. A második alapító a társadalom köréből Biedermann József nagykereskedő, aki boldogult atyja emlékére néhány nappal ezelőtt ezer koronás alapítványt tett emez emberbaráti célra, azon határozott kikötéssel, hogy ez a tette nyilvánosságra ne hozassék.

Azonban az adományozó szerénysége nem gátolhat minket hirlapírói kötelességünk teljesítésében.

A választmány hálás köszönettel fogadta Biedermann József követésére méltó adományát. Szintugy örömmel hallgatta Thalys Kálmán országgyűlési képviselő meleghangú levelét, amelyben köszönetét fejezi ki a társulat tiz éves működéséről szerkesztett jelentés megküldéséért s egyben kijelenti, hogy valamit csak tehetett képviselői állásában a kereskedelmi akadémiáért, azt kész jóindulattal és nagy örömmel tette, fogja tenni ezután is.

A kereskedelmi akadémia tanári és ifjusági könyvtára, valamint összes szerzői, gyűjteményei gyarapítására 2000 koronát haladó összeget utalványozott ki a választmány. Elhatározta továbbá, hogy az áruismereti szertárt, amely sokféle gyakorlati ismeretet nyújt, úgy fogja berendeztetni, hogy azt időnként a nagy közönség is megtekinthesse; ezenkívül külön helyiséget nyit arra a célra, hogy ott a közönség a tudó ürtartalmát, a test sulyát, a légzés és az izomerejét stb. megmérhesse.

Az évről vizsgák ideje is megállapított. Az írásbeli érettségi vizsgák már javában folynak és május 20-án érnek véget. A szóbeli érettségi június 16—18 vagy 20—22. napjain lesz, ahhoz képest, mikor érkezik ide dr. Lengyel Béla egyetemi tanár, miniszteri biztos. Az osztályvizsgák június 13—25. közt tartatnak. A tornaverseny május 28-án, az ifjusági egyesület közös ünnepélye június 8-án a koronázás évfordulóján, a díjak kiosztása június 26-án lesz. A tanoncziskola növendékei június 19-én vizsgáznak.

Szó volt az orsz. tanáregyesület közgyűlése tagjainak fogadtatásáról is, amelyben a társulat részt kíván venni. A znódozatokat a tanári kar fogja kidolgozni.

VIDÉK.

Orbán napja a vidéken. Az idén Orbán nem a fagy dermesztő hatásában de erős orkán romboló erejében mutatta meg hatalmát. Tisza-Polgáron — mint levelezőnk írja — már május 24-ik éjszakáján 12 órakor erős villámlás és mennydörgés között kevés, de üdítő esapadékkal jelezte Orbán napjának elközelítése; május 25-ik éjszakáján szinte 12 órakor már erős orkán dühöngött, mely fákat esavart ki tövestől, számtalan háztetőket megbontott, széthányt, az orkán erős szárnyain sötét felhők repültek elő, dörgött, villámlott, zuhogott a zápor. Még este senki sem gondolta a szél vihar előállítását; a község határában eső ugynevezett kis gyulaházi tanyán a sok napszámos nők, leányok és férfiak esendesen feküdtek le és aludtak el kipihenni napi fáradaimaikat s ime éjfélkor a hodály fala, melyben aludtak, iszonyu zuhanással bedőlt, magá alá temetve az ott pihenő munkásokat és négy száz darab juhot. Két nő egy férfi meghalt, a többiek mentés-közben kisebb

nagyobb sérüléseket szenvedtek, az orvosi segély csak reggel érkezett meg a szerencsétlenül járt munkások részére.

CSARNOK.

Föltámadás.

Regény.

10.

— Irta: Uriel. —

(Folytatás.)

A kórház sötét légköre megvilágosodik előtte, a redőnyilásokon utat talál a nap sugara, s a komor falak közé világosság költözik. A szerelem ingere enyhíti a test fájdalmát. Zsiga doktor folyton derült képe az élet örömeiről és a világ gyönyöreiről beszél neki s Bendey Pál rámutat arra a pályára, melyet együtt futnak majd meg; együtt küzdik le az akadályokat, nem rettenve vissza nehézségétől. Öröme szembe szállnak mindennel, hogy annál becsesebb legyen majd a pályabér. Nem huzza már testét annyira az ágyhoz az a vértszívó hidegség, mely napokon át szinte megdermeszté. Elenállhatatlan kedvet kap a mozgáshoz, néha azt hiszi, teljesen meg van gyógyulva s nem is érti miért nem bocsátják el az orvosok. Önteltebb, egyszerűs mind elevebb. Már van annyi ereje, hogy barátai vállára támaszkodva elbotorkál az ablakig. Zsiga doktor föl-huzza a függönyt, kitarja az ablakot s kimutat hófehér kézelős, aranygyűrűs kezével:

— Nézd, ez a világ!

— De szép! — kiált föl boldog elragadtatással Abay, mint valami gyermek, aki először indul el a maga lábán valami rózsakertbe s ott megbámul mindent, mintha paradicsomban volna.

Mosolygó, tiszta kék ég alatt enyhe levegő hullámszik a gömbakácok fölött, az illanó szellőtől imbolygó fehér és rózsaszínű akácfa-virágok illatot lehelnek az ablak felé. Madárkák kergetőznek az ég alatti, minden olyan olyan vidám, tünteményesen szép, szinte kápráztatja a kórházi sötétséghez, kopársághoz szokott beteg fátyolos szemét, melyet mégis oda-fordít az ég felé, mert oly szép az ég, sohasem találta ilyen fenségesnek.

Szinte gyermekes öröm fogja el, mikor a távolból ismerős épületek homlokzatát pillantja meg. Hányszor sétált el tétlenül, a négyemeletes ház előtt. Ellátszik a sétatér is a platánfasorok tömött lombjaival. Gyakran járkált ott Ellával! Madarak csicseregtek a magasban. A lombok alatt, korhadt padon együtt ültek s hallgatta a drága leány lágy hangjának zenéjét.

Ebből a világból akart ő kilopózni? Hát csakugyan meg volt háborodva, hogy pisztolyt szegezzen melléne?

Szégyenérzet fogja el s tolvajnak érzi magát. Hát nem tolvaj ő, a ki ki akarta magát lopni az isten remek világából?

A káprázó szem nem tekint alá a kórház előtti fasorok között összerácsolt lócsákra, melyekből piszkos szegek ágaskodnak ki, görnyedezve ül, szomorkodik a társadalom sok nyomorultja; eltompult vonagló areczsal, béna taggal, vagy chronikus felső bajjal. Némelyik ülve is mankóra támaszkodik, másik valami tárgyos sebet bámul testén, a megessett leány lesóványodott gyermeket szorit horpadt melléhez.

Nem veszi észre ezt a sötét képet; szeme nem tekint a gömbakácok rezgő lombjai közötti nyílás alá, elvonja figyelmét ettől az elébe táruló látomány, a föld, mely telve van fákkal, mozgó alakokkal és házakkal, aztán az az óriási ür, melynek nincs sem határa sem vége; a képzelet elragadó, véghetetlen magasságu ég, aminek látása még jobban fölkelte lelkében az élet szomját...

V.

Az ablakfüggöny legördül.

Abay Imre kezével eltakarja káprázó szemét. A füle zug, mintha távoli mennydörgést, robogást hallana. Nem lehet ez más, mint a nagy város zajának égbetörő hullámverése. Barátai vállaira támaszkodva, ködös fővel vánszorog ágyához. Félig elkábultan, busan hanyatlik le vánkósára, melle zihál és szemében még mindig köny szivárog. Barátai nem zavarják. A beteg kitekint s az ablakon át újra meglátja a világot, melyből megakart ugrani. Lámpalázt kapott. Így magyarázza ezt Zsiga doktor Bendey Pálnak s kézzel-lábbal gesztikulál s mérget emleget, melyet ő hajlandó volna meginni, ha nem szól igazat.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. május hó 27-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	121.—	121.50
" vasuti beruházási köt. 4 ¹ / ₂ %	—	120.—	121.—
" koronajárdék 4%	—	99.—	99.40
" regále vált. köt. 4 ¹ / ₂ %	—	100.50	101.25
Oszták aranyjárdék 4%	—	121.—	121.50
Egységes államkötvény 4 ¹ / ₁₀ %	—	101.75	102.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	139.25	140.25

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	390.25	390.75
Oszták hitelbank részvény	—	357.80	358.—
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	104.50	105.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogban 4%-os sorsj.	—	122.—	123.—
" 3%-os	—	103.—	104.—
Oszták földhitel sorsjegy 3%-os	—	119.50	120.50
Magyar vörös keresztsorsjegy	—	10.50	11.—
Oszták " " "	—	20.75	21.25
Olasz " " "	—	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy	—	6.75	7.—
Jó-szív " " "	—	4.30	4.60

Pénzszemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.65	5.74
20 márkás arany	—	—	11.78	11.82
20 frankos arany	—	—	9.54	9.58
1 Sovereigns	—	—	12.05	12.09

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. május 26-án.

Készüzletben ma ismét 35—40 krajczár árcsökkenés volt. Külföld olcsóbb jegyzései és malmaink vásárlási kedv hiánya következtében az üzlet, gyöngye kínálat mellett igen lanyha volt s dacára annak, hogy az eladók 30—40 krnyi árendeményt engedélyeztek, malmaink a bevásárlástól tartózkodtak és még további árendeményt követeltek, mit már azonban az eladók nem engedélyeztek. Eladott néhány ezer mm. buza 35—40 krral olcsóbb áron igen lanyha irányzat mellett.

Rozsban jó kínálat és vételkedv-hiány következtében 40 krral olcsóbb lett.

Tengeriben csekély volt a forgalom 10 krral olcsóbb áron.

Zabban gyöngye volt a forgalom változatlan áron.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 78 k.	15.75
forinton, 200 mm. 77.5 k.	15 forinton, 300 mm. 77 k.
15.— frton, 300 mm. 77 k.	14.95 frton, mind három bónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat eszöndes volt s az árak tartottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	10.05 — 10.06
" márcz.—ápr.	13.— — 13.02
Rozs szeptemberre	7.53 — 7.55
Tengeri máj.—jun.-ra	5.52 — 5.54
Zab szeptemberre	5.86 — 5.88

Délután 4 óraker zárlat:

Buza tavaszra	12.90—12.92
" őszre	10.—10.01
Rozs szeptem.	7.55—7.56
Zab	5.86—5.88
Tengeri máj.—jun.	5.52—5.53
Repeze augusztusra	12.70—12.80

Bérekcsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	8	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félóra vagy kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város szomszárjában	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (vallaskülönbség nélkül), ha a végzettség a templomban történik		
A temetőbe ki és vissza	2	1
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	120	80
A színházba menet	60	40
A színházról jövet	80	60
Bármely vasúti indóház vagy rakparthoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab mála után 10 kr. jár.		
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszuszgató, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdő fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldézhöz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártörre oda és vissza egy órai várakozással	120	90
Minden következő órára	40	30
A katonai lakóházhoz és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítottak.

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
 Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

3771. k.
1898.

Pályázati hirdetmény.

A csege egyeki **körállatorvosi** (Székely: csege község) megüresedvén, betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

Javadalmazás Csege község részéről **500** frt. Egyek község részéről **250** frt, együtt **750** frt előleges havi részletekben kiszolgáltatandó fizetés, szedheti továbbá Csegén a vágatási s magán gyógykezelésért megállapított díjakat, a községhez tartozó nagyobb gazdaságokkal szerződéses viszonyba léphet.

Végezni tartozik a törvény és rendeletek által reá ruházott összes állategészségügyi teendőket, köteles Egyek községben minden héten egyszer, járvány idején kétszer, sőt a szükséghez képest többször is megjelenni.

Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket hozzam **f. évi június 8-ig** annyival is inkább adják be, mert később érkező pályázatok figyelembe vételni nem fognak.

Választás határnapja **f. évi június 14-ike**, helye Csege község.

Debreczen, 1898. május 25-én.

Pákozdy Sándor.
t. b. főszolgabíró.

536—1—1

MIHALOVITS-féle

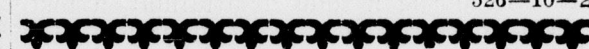
Harmat-Créme

Arcszépítő kenőcs.

- A **Harmat-Créme** a legjobb arcszépítő s kézbőr-ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré teszi az arcz bőrt.
- A **Harmat-Créme** sem olmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
- A **Harmat-Créme** nappal is használható, miután nem zsiroz s a poudert jól állja.
- A **Harmat Créme** nem teszi fényessé az arczot s fehériti a bőrt.
- A **Harmat-Créme** kiváló jó hatása mindennemű bőrbajoknál; pattanások s miteserek (bőratkák) elmulasztására, napégette s szélkifujta arcznál, s kéznél.
- A **Harmat-Créme** teljesen zsirtalan, habszerű, jó illatú arcszépítő egy tégelyének ára **egy korona.**
- A **Harmat Sz ppan**, mely a Créme hatását fokozza, darabonként **35 kr**
- Főraktár a készítő **MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.**

526—10—2

A nagymérvű érdeklődés folytán megnyitottuk a **B. C D. csoportokat** ESETLEG **INGYEN JEGY** az 1900. évi párisi világkiállításához.

500 darab sorsjegyek és pedig 250 drb Józsv, 100 drb Bazilika, 75 drb magyar, 50 drb olasz és 25 drb osztrák vörös kereszt egyleti sorsjegyeknek a beszerzési árt túlhaladó esetleges nyereményét bocsátjuk az 50 tagból álló B. csoport rendelkezésére. Ezen 500 darab sorsjegy a Bankgyesületi váltóüzlet (Budapest, Fürdő-utca 1. sz.) részvény-társaságnál fekszik.

Minden résztvevő f. évi május hótól havonként 10 frtot, vagyis 24 hónap alatt 240 frtot fizet be az általunk kiadott postatakarékpénztári utalványnyal a **Bankgyesület váltó-üzlet Részvény-Társasághoz** s mi egy könyvecskét adunk át, hol a részvételi föltételek, valamint az 500 sorsjegy számai befigyaltatnak. Azonkívül minden résztvevő ingyen kapja kézhez a „Gyógyfürdők és Üdülöhelyek Magyar Utazási Közlöny” című lapunkat, mely időnként közölni fogja az ezen sorsjegyekre vonatkozó sorsolási értesítéseket. **A résztvevő, ki az első 10 frtnyi részlet összegét befizette, már igényyel bír az 500 sorsjegy jätéknyereményeire.** Minden nagyobb nyeremény az 50 résztvevő között egyenletesen lesz felosztva.

Az 50 sorsjegyre évenként 13 huzás esik, mely 840.000 kor. főnyeremény összegnek felel meg és így minden hónapra körülbelül 1 huzás esik.

A Gyógyfürdők, Üdülöhelyek és Utazási Központi Iroda

Budapest,
 IV., Mária-Valéria-utca 5.
 1898. május 1-től: V., Dorottya-utca 13.

- 24 havi részlet befizetése után minden résztvevő kap:
1. egy utazási jegyet Budapesttől Párisig Bajorországon át és vissza Svájcson át (II. oszt. gyorsvonat.)
 2. egy hétre szóló lakásjegyet Párisban (első rangu szállodában.)
 3. egy hétre szóló étkezési jegyet Párisban és a kiállítás területén.
 4. közlekedési jegyet Párisban a látni valókhöz,
 5. belépti jegyet egy hétre a kiállítás területére,
 6. egy tízezer koronáról szóló baleset biztosítási kötvényt az utazás tartamára.
 7. Páris város térképét és a kiállítás tervrajzát,
 8. egy magyarul, németül és francziául beszélő vezető kalauzolását.
- Mindenki beláthatja, hogy a kínálkozó játékesélyek két év alatt egy vagy több nagyobb nyereménynel biztatnak s fölfehető, hogy kedvező esetben nem csak a párisi ut költségei térülnek meg, hanem ezenfelül tekintve a sorsjegyek nagy számát, még egy nagyobb osztalék is juthat a szerencsés résztvevőknek.
- Bővebb felvilágosítást nyujt és prospektussal készségesen szolgál

Ezen belépési nyilatkozat kivágandó és lapunk kiadóhivatalához küldendő.

(Debreczeni Ellenör.)

Belépési nyilatkozat.

Beküldendő a Gyógyfürdők, Üdülöhelyek és Utazási Központi Irodának **Budapest, IV. Mária-Valéria-utca 5. szám.**

Mint hogy az „1900. évi Párisi Kiállításra” az „Utazási Központi Iroda” által 500 sorsjeggyel combinált utazási jegyfuzetre előjegyzem magam, kérem az erre vonatkozó könyvecskét megküldeni. Az első részletül szolgáló 10 frtot a „Budapesti Bankgyesület és Váltó-üzlet Részvénytársaságnak” (Budapest, Fürdő-utca 1. sz.) annak vétele után be fogom küldeni.

Kelt 1898. Aláírás: (tentával)

(Pontos cím:)

a Gyógyfürdők, Üdülöhelyek és Utazási Központi Iroda

Budapest, IV., Mária-Valéria-utca 5. sz.

1898. május 1-től: V. Dorottya-utca 13. sz. 463—0—6

Aki Epilepsiában

eskórbán, göresökben és más ideg betegségben szenved, kérjen erről egy füzetet, melyet minden kinekingyen és bérmentve küld a Hattyu-gyógyszertár Schwanen-Aptókeke Frankfurt a. M.

A BIKSZÁDI ásványos gyógyvizet

mely egyedül a maga nemében, több hirneves, egyetemi orvostanár és hirneves vidéki orvosok hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a BIKSZÁDI ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légcsőhurut, hangszálak, hurut, vérképés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdő-eszuz hurutnál és kezdődő gümőkórnaál, továbbá kitűnő eredményt értek a bikszádi víz alkalmazása által emészthetlenség, idült-és heveny gyomorhurut, máj- és epe hólyagbántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknel, a nyirok renyhe keringésénél, valamint görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál mint specificum vált be.

Árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál: a kútközeliőség Bikszád, Szatmármegye.

Bérlők:

ALMER LAJOS és KÁROLY nagybányai lakosok.

Kapható: Szabó Zsigmond, Csanak József, Geréby Fülöp, Rickl József Zelmós, Főlegyházi János urak fűszerüzletében Debreczenben, a legjutányosabb árak mellett. 460-12-8

GRAND HOTEL NATIONAL
(Nemzeti szálloda)
BÉCS, II. Taborstrasse 18.

Régi jó hirnevű és családi szálloda, ujonnan berendezve. 200 szoba 1 főtől feljebb terítékekkel és világítással együtt. Fürdők, táviró és telefon a házban. A jubileumi kiállítás látogatóinak alkalmas hely. Semmi áremelés a kiállítás alatt. Vasuti indóház és hajóállomás közvetlen közelében. Lóvasut és omnibus összeköttetés a szállodától minden irányban.

Kitűnő étterem!

Mayer F. M. tulajdonos.

429 Személyfelvonó gép (lift.)

RONCEGNO

Iegerősebb természetes

arzenikus és vastartalmu ásványviz a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó orvosi utasítás szerint:

Anámia, chlorose, bőr-, ideg- és női bajoknál, moosárláz stb.

Az ivó-kúra egész éven át használattik. Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszerárban.

Roncegno fürdő (Dél-Tirol)

Trientől egy negyed órára. Ásvány-, moosár-, gázfürdők. teljes hidegviz-gyógyászat, Elektrotherapia, massagge, gyógygimnastika 585 méter a tenger felett. Szél ellen védett gyönyörű fekvés, illatos teljesen pormentes, száraz levegő egyenletes légáramlat 18-22°. Elsőrangú **gyógyterem** kiterjedt szép sétánnyal. Gyönyörű kilátás a dolonistákra. 200 idegen-szoba, ét- és olvasóterem, gyógyterem. Mindenütt villanyos világítás. Gyógyzene. Lawn-Tennis. Arnyékos sétaterék, élvezetes kirándulások. Idény május-október. Prospektus és felvilágosítás a fürdőigazgatóságtól Roncegnóban.

508-10-3

Millenniumi kiállításon kitüntetve „Jó munkáért“

NYÁRI JÓZSEF és FIAI

Budapest, VI. Podmaniczky-utca 45.

Debreczen, Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a legjutányosabb áron mindenféle szinehagyott férfi-, női- és gyermekruhákat csipkét, szőnyeget és butorszöveteket, kézimunkákat, keztyüket és mindenféle függönyöket stb.

Női toillettek egészben és felbontva festetnek.

Férfi ruhák egészben festetnek.

Vegyileg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben felbontatlan állapotban lesz.

Festésünk színtartó és nem fog, vegyileg mosott és tisztított tárgyak a szövet minősége szerint megújítva azonnal használható állapotban adtnak vissza. Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére. 471 10-10

Gyár Tiszafüred,

Nagyvárad,

Gyöngyös,

Eger,

főut. Orsolya-zárda mellett.

őttér

Dobó-tér.

Gyűjtőtelepek az ország több részében.

FÉLIX-FÜRDŐ

Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton N.-Váradtól fél, kocsin háromnegyed órai távban. Május-augusztus hónapokban naponta 10, vasárnap és ünnepeken 14 vonat közlekedik Nagyváradal. Az új vasuti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van.

Az európai híri 49 fok C. meleg természetes hévíz javulva van: az izületek és izmok eszuz bántalmainál, idült s különösen savas izületi loboknál, esontüresék és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvényűt és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különös bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méhmögötti és közötti izmalmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek esetibeu. Állandó fürdőorvos Dr. KAZAY KÁLMÁN.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 3 ftt között változik. Gyógyterem (Coursalon) hirlapokkal és tekenszállal. Terrászok szép kilátással. Étternek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő óserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükör-fürdő, esalád- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendezesítve. Állandó kitűnő zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváradal.

Az elegánsul berendezett lakószobák, kád- és tükürfürdők, továbbá a Félix-fürdő elismert jó konyhája és pinczéje készen várja a legkülömbözöbb igényű vendégeket. Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielégíteni. 510 Kiváló tisztelettel KERNÁTS JÁNOS, bérlő.

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebül a járása annak, ki czípőjét Dr. Hógyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el. — Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságu 1.20. Az Asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Sztéküldés esakis utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen. Viszontelárusítóknak megfelelő engedmény. Általános Asbestáru-gyár betéti társ.ság Budapest, VI., Sziv-utca 18. 462-50-4

Páratlanak ismert égvényes-kénes savanyuviz, hatalmas gyógyszer idült légosó, tüdő-, gyomor-, bél- és hólyaghurutban és fővény kórban. Ország szerte ismert és használt üdítő ital, mint ilyen

különösen ajánlható a

PARÁDI

SAVANYUVIZ

ott, ahol az ivóvíz rossz, vagy hol gerjes és járványos betegségek uralkodni szoktak. — Raktár DEBRECZEN részére

OSANAK JÓZSEF kereskedésében,

továbbá kapható minden fűszerüzletben és vendéglőben.

Félszázad óta

Aranyérem
Páris,
London.

kitűnőnek elismert
Dr. Stehulsky-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arckenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt villámhírök és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használhatók szepül és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztáltsága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr, egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa-szappan 25 kr.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.
Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések eltűnésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsas és sárga színben.
Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arczra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr, egy kis doboz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legelőzöngesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzösítésük eltávolítására s megővésére, mely által egyúttal a foghúsa is a legjókonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 60 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb tojletté-szappan. A bőrt finomná és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, tiszta kinézetét. Kivánatra mintadarabok ingyen adtnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megszállt haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Valódi minőségben kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. — Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerésztárban (Tisza-palota), S. Rochlitz Arthur gyógytárban, főtér, 2144., Tamássy-féle ház.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Az
ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az
ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis mint eddig, ezentúl is
ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban
készül és megrendelhető.

Szeplőket

és

májfoltokat

valamint az összes

bőrtisztítatlan-

ságokat

biztosan eltávolít.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs . . . 35 kr.

1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . . 40 "

1 drb. valódi Salvator-szappan . . . 50 "

1 doboz valódi lyoni rizspor 3

szinben 50 kr. és 1 frt.

1 tégely kézpaszta 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg be-

iglatott védjeggyel el van látva és kéretik a t.

közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és

szappant kérni. 507 12-1

A Debreczeni Első Takarékpénztár

ajánlja

4¹/₂% kamatozásu zálogleveleit

melyeknek biztosítékul való elfogadását, a n. méltóságú m. kir. ministérium — a közigazgatás minden ágára nézve, körrendeletileg engedélyezte, melyek ennél fogva vállalatoknál, bírósági árveréseknél biztosítékul és bánatpénzül való letétekre, valamint tőkebefektetésül is kiválóan alkalmasak.

Ezen záloglevelek biztosítékul való letétel végett megfelelő fedezet mellett ki is kölcsönözhetnek. 496

Dürkopp

„Diana“-

Kerékpárjai

felülmulhatatlanok

szoliditás, elegánczia és könnyű futásban!

A 98-as modellek számos kiváló ujtásokkal vannak ellátva.

Képviselő: **Deutsch Ede**

466-15-5

DEBRECZEN, Piacz-u. Dr. Tihanyház. Fió küzlet Karczag.

ERDŐ-BÉNYE GYÓGYFÜRDŐ

(ZEMPLÉNVÁRMEGYÉBEN)

A fürdő-idény 1898. május hó 29-én kezdődik.

Hatása gazdag vas- és timsó tartalmánál fogva kitűnő: a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, görvélykórban, rheumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek. **Kiváló klimatikus gyógyhely** a légzőszervi és malarikus bajokban szenvedők részére.

HASZNÁLHATÓK: iszap-, vasláp-, sós- és villanyfürdők; massage-, izzasztó és hidegvíz-gyógymód.

Ivó-gyógymódhoz mindenféle ásványvíz van készletben. A fürdő egészen megújított és következő új épületekkel bővített. **Uj nagyszerű fürdőlak** egészen kőből, görögszerben építve, földszint elegánsan berendezett fürdőszobák, porcellán-, réz- és fafürdőkádakkal, első emeleten 30 új szép lakószoba, tökéletesen butorozva, vaságygyal stb. **uj izraelita vendéglő** schweizszerben, szép étkezőteremmel és verandával. **Uj lakóház „Alföldi lak”** 8 szép szobával. **Uj gépház** a fürdőlaktól elkülönítve.

Szórakozásra szolgálnak: esinos ét-, táncz-, olvasó- s nőitermek, könyvtár, hírlapok, társas- és tornajátékok, naponként kétszeri térzene.

Terjedelmes árnyékos erdei sétautak. — Kápolna. **Az étkezés olcsó és kifogástalan.** **Házi gyógytár,** posta- és telefonállomás helyben van, mely a Szegimalom állomástól veszi át a sürgönyöket.

Vasuti állomás: a személy-vonatokhoz **Erdő-Bénye fürdő** (fél órányira); gyorsvonathoz **Liszka-Tolcsva** (1 órányira a fürdőtől).

Fürdőorvos: **Dr. Kun Zoltán** Sárospatakról.

Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál

a fürdőigazgatóság.

531-3-1

GUMMI és HALHÓLYAG

francia származás tuczonként 1 frttól 6 frtig.

Külön részleges minta " 8 frttól 10 frtig.

Uj! Uj! „Nonplus ultra“ különös finom és hajlékony, tuczonként 4 frt. Capottes (egész rövid) tuczonként 3 frt.

Női óvszer gummiból végig használható darabja 2.50 frt. Minta-Collectió, mely 25 darabot tartalmaz, 5 frt.

SIGI ERNST

Bécs I., Kärntnerstrasse 45,

Krugerstrasse 45.